

Dấu ngoặc kép

I - Nhận xét

1. Những từ ngữ và câu đặt trong dấu ngoặc kép dưới đây là lời của ai ?
Nêu tác dụng của dấu ngoặc kép :

Bác tự cho mình là "người lính vâng lệnh quốc dân ra mặt trận", là "đầy tớ trung thành của nhân dân". Ở Bác, lòng yêu mến nhân dân đã trở thành một sự say mê mãnh liệt. Bác nói : "Tôi chỉ có một sự ham muốn, ham muốn tuyệt bội, là làm sao cho nước ta hoàn toàn độc lập, dân ta được hoàn toàn tự do, đồng bào ai cũng có cơm ăn, áo mặc, ai cũng được học hành."

Theo TRƯỜNG CHINH

82

6 - TV4/1-B

b) Trạng Quỳnh thấy có người dâng vua một mâm đào gọi là đào trường thọ thì thản nhiên lấy một quả mà ăn. Vua giận, ra lệnh chém đầu Quỳnh. Quỳnh bèn tâu :

- Tâu bệ hạ, thần thấy quả đào gọi là trường thọ mới lấy ăn, tưởng ăn vào thì được sống lâu thờ vua. Không ngờ, nuốt chưa khỏi miệng mà chết đã đến cổ. Vậy nên, xin đức vua đổi tên quả ấy là đoán thọ và trị tội kẻ xu nịnh dâng đào.

• Vua nghe vậy bật cười, tha tội cho Trạng Quỳnh.

TRUYỆN DÂN GIAN VIỆT NAM

- Trong đoạn văn trên, khi nào dấu ngoặc kép được dùng độc lập? Khi nào dấu ngoặc kép được dùng phối hợp với dấu hai chấm?
- Trong khổ thơ sau, từ **lầu** được dùng với ý nghĩa gì? Dấu ngoặc kép trong trường hợp này được dùng làm gì?
Có bạn tắc kè hoa
Xây "lầu" trên cây đa
Rét, chơi trò đi trốn
Đợi ấm trời mới ra.

PHẠM ĐÌNH ÂN

II - Ghi nhớ

1. Dấu ngoặc kép thường được dùng để dẫn lời nói trực tiếp của nhân vật hoặc của người nào đó.

Nếu lời nói trực tiếp là một câu trọn vẹn hay một đoạn văn thì trước dấu ngoặc kép ta thường phải thêm dấu hai chấm.

2. Dấu ngoặc kép còn được dùng để đánh dấu những từ ngữ được dùng với ý nghĩa đặc biệt.

III - Luyện tập

- Tìm lời nói trực tiếp trong đoạn văn sau :

Có lần, cô giáo ra cho chúng tôi một đề văn ở lớp : "Em đã làm gì để giúp đỡ mẹ?"

Tôi loay hoay mất một lúc, rồi cầm bút và bắt đầu viết : "Em đã nhiều lần giúp đỡ mẹ. Em quét nhà và rửa bát đĩa. Đôi khi, em giặt khăn mùi soa."

Theo PI-VÔ-NA-RÔ-VA

- Có thể đặt những lời nói trực tiếp trong đoạn văn ở bài tập 1 xuống dòng, sau dấu gạch ngang đầu dòng không? Vì sao?

- Em đặt dấu ngoặc kép vào chỗ nào trong các câu sau?

a) Cả bầy ong cùng nhau xây tổ. Con nào con nấy hết sức tiết kiệm vôi vữa.